

תיוג ילדים

ד"ר דוד פסיג בפנית רדיו עם רון נשיאל בתוכניתו השבועית "מעבירים לראשון" 21 במאי 2005

רון, שמע סיפור, אחר כך נשוחח מעט על ההשלכות העתידיות שלו.

בינואר האחרון בית ספר יסודי אחד בקליפורניה, הלביש על כל תלמיד מתלמידיו תג זיהוי אלקטרוני ששידר באופן קבוע את מיקומם של התלמידים בעת שהותם בבית הספר. מתי הם באים, היכן הם שוהים ומתי הם יוצאים...הכל תועד במעקב אלקטרוני. התגים שהולבשו על התלמידים שידרו בעזרת גלי רדיו נתונים שונים על התלמיד. בית הספר ביקש כך לשלוט טוב יותר בנוכחות התלמידים בלימודים ולעקוב אחר מעשה ונדליזם שמתבצעים בפניות שונות של בית הספר.

זה היה רק עניין של זמן, עד אשר אותם שבבים זעירים מאוד (בגודל של מילימטרים) המשדרים נתונים בגלי רדיו לטווחים קצרים, יעברו מתיוג של מוצרים בסופרמרקט לתיוג של בני אדם. כבר עתה הרבה מוצרים במדינות המפותחות מתויגים בטכנולוגיה המכונה RFID. בעיקר כדי לעקוב אחר המלאי במדפים והשימוש שאנשים עושים בהם. מגוון המוצרים המתויגים כיום הוא רחב...החל בגלילי נייר טואלט ועד למרעה צאן. אבל, בחצי השנה האחרונה יש גל של בקשות מצד בתי ספר בארה"ב ובאנגליה, מחברה בשם InCom להכין עבורם תגים שמאוחסנים בהם נתונים שונים על התלמידים אותם ניתן לקרא בכל עת ממשדרים המוצבים ברחבי הבניין.

אני לא צריך לספר לך איזו זעקה קמה בקהילת בית הספר הזה בקליפורניה. הלחץ היה כה גדול עד שבמרץ – חודשיים בלבד מתחילת הפרויקט – הנהלת בית הספר ביטלה אותו. אבל זה לא מונע מהרבה בתי ספר אחרים להתעמק בסוגיה זו, ואנחנו עוד נראה לא מעט בתי ספר בעתיד הקרוב שמשתמשים בטכנולוגיה זו או דומים לה לצרכי ניתור נוכחותם ומעשיהם של תלמידים בשעות שהותם בבתי הספר.

אין ספק שהתופעה הזו תוך שנים ספורות תתפשט ברחבי תבל. כבר היום אנשי עסקים בברזיל משתילים, מרצונם הטוב, שבבי זיהוי זעירים כאלו מתחת לעורם כדי שמשפחותיהם יוכלו לעקוב אחר מיקומם אם יחטפו אותם. החברה שמשתילה את השבבים הללו מדווחת על רשימת ממתנינים ארוכה להשתלה.

אנחנו מתחילים לראות את שערי השיטפון נפתחים. ממשלת ארה"ב דוחפת לאחרונה באגרסיביות, שמעצבנת את האירופאים, את השימוש בתגי רדיו בדרכונים החדשים. משטרת הגבולות האמריקאית רוצה ששבבי רדיו קטנים שיהיו טבועים בדרכונים החדשים של אמריקאים ואירופאים כבר בשנת 2006 ישדרו נתוני זיהוי בעת הכניסה

המשרד לביטחון לאומי האמריקאי הגדיל לעשות ממש לאחרונה כאשר הוא שם על ידיהם של יותר מ-1700 איש שביקשו לאחרונה מעמד קבע בארה"ב צמיד אלקטרוני עם טכנולוגיות זיהוי מרחוק כדי שמי שלא יאושר לו המעמד הקבוע... ויברח... הרשויות יוכלו לעקוב אחר מיקומו ולדאוג לסילוקו מהארץ.

אין ספק, רון, שהתחלנו שלב חדש בהיסטוריה של האדם המודרני. במשך כמאה שנה המין האנושי הצליח למסד באופן גורף את שיטת תעודות הזיהוי למינהן – דרכונים, רשיונות נהיגה, וכדומה, שניתרו בהצלחה מסוימת את התנהגות הפרטים בתוך המדינות ובמעברים בין מדינות. אבל השיטה הזו נמצאת בתחילת הסוף. החסרונות שלה הולכים ומתעצמים. לכן המין האנושי יחפש דרך יותר בטוחה לנתר את זהויות והתנהגות האנשים במעברים או במקומות מיועדים.

בעתיד הקרוב יקשה על כולנו להעלים אם נרצה להיות פועלים, תלמידים או אזרחים במדינות העולם המפותח.

כדי שתופעות הלוואי של שיטות התיוג האלקטרוני לא יצאו מכלל שליטה. כדי שהגולם לא יקום על יוצר. אנחנו נצטרך לעבוד קשה בשנים הבאות כדי לנהל דיון פתוח סביב היתרונות והחסרונות של השיטות החדשות. הבעיה שאני יכול לזהות כבר עכשיו היא שמי שעלול להשתלט על השיח יהיו אותם קבוצות שיראו רק פרמטר אחד למול עיניהם – והוא פרמטר חירות הפרט. אם זה יקרה זה אומנם יעקב במידת מה את התפתחות שיטות התיוג החדשות אבל לא לאורך זמן. כי כבר עתה ברור ששיטות הזיהוי העכשויות מנוצלות במידה מסוכנת לציבור. עוד מתקפה טרוריסטית גדולה באיזשהו מקום בעולם המפותח ואי אפשר יהיה יותר לעצור את יישומן של שיטות התיוג האלקטרוניות. הבעיה שאם זה יקרה כתוצאה מלחץ, כולנו נפסיד כי לא יהיה דיון מעמיק וכן כדי למזער את תופעות הלוואי של הטכנולוגיות.

רון, אני יכול לראות בעיני רוחי, על מה יהיו השביתות של המורים והתלמידים בעוד 10 שנים. המורים יתנגדו מטעמים הומאניים והתלמידים יתנגדו מטעמי פרטיות...אני מרחם על מי שיצטרך לנהל משא ומתן בסוגיות אלו עם איגודי המורים בעתיד. הרוחות שם יהיו הרבה יותר לוהטות מאשר הדיון על משכורת או רפורמה זו או אחרת.